

Οι προκλήσεις του επόμενου κύπριου Προέδρου

Οι προκλήσεις για την Κυπριακή Δημοκρατία την επομένη των εκλογών θα είναι μεγάλες, είτε κερδίσει ο Ανδρέας Μαυρογιάννης που υποστηρίζεται από το ΑΚΕΛ και πλέον και από αρκετούς «μετριοπαθείς» του ΔΗΣΥ είτε κερδίσει ο Νίκος Χριστοδουλίδης που υποστηρίζεται από μικρά κόμματα με «σκληρή» θέση στα εθνικά ζητήματα, αλλά και τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τους «συντηρητικούς» του ΔΗΣΥ.

Η οικονομική ανασφάλεια και οι ανισότητες, η αξιοπιστία των θεσμών μετά τα φαινόμενα διαφθοράς που έπληξαν τη χώρα, οι ισορροπίες της εξωτερικής πολιτικής μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και το άλυτο για σχεδόν 50 χρόνια Κυπριακό θα είναι μπροστά του.

Η κυπριακή οικονομία, παρά την ανάπτυξη που είχε μετά τη χρεοκοπία του 2013, δεν ξεπέρασε αρκετές από τις παθογένειες που την προκάλεσαν. Για παράδειγμα, μια καίρια από αυτές είναι η επικέντρωση σε μια οικονομία κατανάλωσης, με «μυδενικούς» σε σχέση με την Ελλάδα φορολογικούς συντελεστές, που έδωσε ώθηση στην οικονομία. Την άφησε, ωστόσο, ευάλωτη σε εξωτερικά σοκ και στη δημιουργία ανισοτήτων. Και αυτό γιατί η απόλυτη εξάρτηση των κρατικών εσόδων σε έμμεσες φορολογίες αφήνει κενά σε περιόδους χαμηλής ανάπτυξης. Αν μάλιστα σε αυτό συνυπολογίσουμε πως έφτασε η περίοδος για αποπληρωμή του δανείου που

ΓΝΩΜΗ

ΤΗΣ
ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ
ΚΙΤΤΗ

η χώρα έλαβε με το μνημόνιο (24 δισ. ευρώ συνολικό χρέος), αλλά και το γεγονός πως οι αγορές τιμολογούν το κυπριακό χρέος σε ελληνικά επίπεδα (4%-5% δεκαετές ομόλογο), δεν αποκλείεται να δούμε συνθήκες δημοσιονομικής ασφυξίας.

Για την ώρα, ωστόσο, οι χαμηλοί φορολογικοί συντελεστές (12,5%) και κίνητρα σε ξένους επενδυτές έφεραν ισχυρή ανάπτυξη, η οποία ωστόσο είναι ολοένα και πιο άνιση. Τα αφορολόγητα εισοδήματα υψηλά αμειβόμενων ξένων υπαλλήλων καθώς και τα «κεκτημένα» προνομιακών ομάδων εργαζομένων ή επιχειρήσεων εξέθρεψαν την ανισότητα.

Στο νησί είναι πλέον διάχυτη η πεποίθηση πως η πλειοψηφία αυτής της γενιάς δεν ζει καλύτερα από ό,τι οι γονείς της και πως οι επόμενες γενιές θα ζήσουν ακόμη δυσκολότερα.

Την ίδια ώρα, μια άλλη μικρότερη ομάδα φαίνεται πως βρήκε τον τρόπο να ζει σε πολυτελείς ουρανοξύστες με θέα τη θάλασσα της Λεμεσού επετείνοντας την ακρίβεια. Αυτό, σε συνδυασμό με την εικόνα απόλυτης διαφθοράς, όπως αυτή διαφάνηκε μέσα από το πρόγραμμα των λεγόμενων «χρυσών» διαβατηρίων, εξόργισε τους ψηφοφόρους, καθιστώντας τους πρωτόγνωρα απρόβλεπτους για τα κυπριακά δεδομένα. Διαφθορά που ωστόσο πέρασε τα στενά πλαίσια της Κύπρου και έριξε σκιές για τον ρόλο της εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι σχέσεις Λευκωσίας - Βρυξελλών βρέθηκαν στο ναδίρ με τα «χρυσά διαβατήρια» αλλά και το φιάσκο με τις κυρώσεις που επιχείρησε να στηρίξει η κυβέρνηση Αναστασιάδη στην περίπτωση της Λευκορωσίας, πριν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Οι παγωμένες πλέον σχέσεις με τη Μόσχα θα βρεθούν στο επίκεντρο όλο το επόμενο διάστημα και η χώρα καλείται να δώσει διαπιστευτήρια «δυτικών φρονιμάτων» στους εταίρους της. Την ίδια ώρα, οι αναβαθμισμένες σχέσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας με την Αμερική όπως και με κράτη της περιοχής (Αίγυπτος, ΗΑΕ και Ισραήλ), πέρα από τα όποια οφέλη, δημιούργησαν προσδοκίες σε κυβερνήσεις που δύσκολα μπορούν να ικανοποιηθούν. Όπως δύσκολη θα είναι και η κοινή ανάπτυξη των κοιτασμάτων φυσικού αερίου της Λεβαντίνης χωρίς την Τουρκία. Το άλυτο για σχεδόν πέντε δεκαετίες κυπριακό πρόβλημα και η ολοένα και πιο απρόβλεπτη εξωτερική πολιτική της Τουρκίας, σε συνδυασμό με τις ενεργειακές ανάγκες και ευκαιρίες που παρουσιάζονται, είναι από μόνο του ένα πολυσύνθετο κοκτέιλ για τον επόμενο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, όποιος και να είναι αυτός.

Η Κλεοπάτρα Κιττή είναι ειδική σύμβουλος, Πρόγραμμα Μεσογείου, **ΕΝΙΑ-METI**, Ιδρύτρια Πρωτοβουλίας για Ανάπτυξη της Μεσογείου.